

EESTI MAASTIKUARHITEKTIDE LIIDU

KUUKIRI

01/2026

EMALi kuukirja järgmine number ilmub 2. veebruaril

juhatas: juhatas@maastikuarhitekt.ee

Maarja Gustavson, Tanel Breede
Remi Kübar, Maali Roomet-Allese

koordinaator: Reet Soans info@maastikuarhitekt.ee

projektijuht: Kati Ots kati@maastikuarhitekt.ee

kuukiri: Minea Kaplinski-Sauk minea@maastikuarhitekt.ee

• SEEKORDSES KUUKIRJAS •

Ootame kõiki Eesti arhitektuuripreemiate auhinna-
tseremooniale, mis toimub 14. veebruaril Linnateatris!

Tuletame meelde, et maastikuarhitekti kutse kevadvoor algab
juba veebruaris. Täpsem info peagi.

Kutsume 7. jaanuaril maastikuarhitektidega (veebi)jutustama.

Julgustame lugema UK Landscape Institute'i perioodilise
väljaande "Landscape" uut numbrit.

Kiikame tagasi EMALi jõuluõhtusse (lk 3)

Teeme tutvust liidu uue liikmaga – Olly Vääk, tere tulemast! (lk 3).

Saame Hannes Aava pilgu läbi osa Barcelona
maastikuarhitektuuri biennaalil nähtust ja kogetust (lk 4).

• MAASTIKUARHITEKTI KUTSE KEVADVOOR •

Aasta lõpuga sai ümber ka maastikuarhitekti kutse andmise
sügisvoor, kus väljastati 6 volitatud maastikuarhitekt, tase 7
kutset ja esmakordselt ka 2 diplomeeritud maastikuarhitekt, tase
7 kutset. Kutse- ja hindamiskomisjonil ega uutel taotlejatel pole aga
pikalt aega puhata, sest juba veebruari alguses avame
kutsetaotlemise kevadvooru.

Kuna taotlemisdokumentide kokkupanek on üksjagu aeganõudev,
ärge jätke seda kindlasti viimasele hetkele. Täpsema info jaoks
hoidke silma peal meie kodulehel.

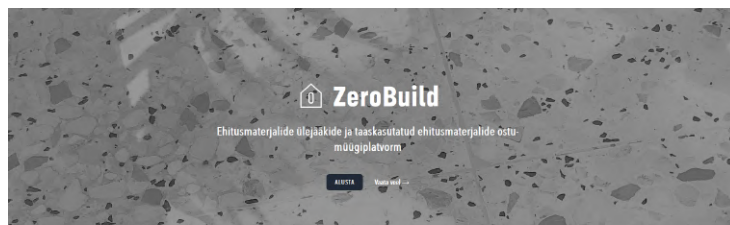
• MAASTIKUARHITEKTIDE VEEBIJUTUTUBA 7.01 •

Maastikuarhitektide järgmine veebijututuba toimub 7. jaanuaril
kell 19.00. Seekord räägime ajutistest lahendustest välisruumis
– mis on ajutine, kui ajutine on ajutine ja kuidas seda kõike peaks
reguleerima? Teema juurde kuulub ka autoriõiguse küsimus ning
kuidas defineerida, mida me ajutiseks üldse peame.

Vestlusringiga liituvad Karin Bachmann ja Grete
Veskiväli-Dubov. Formaati on vaba – kõik saavad oma mõtteid
jagada. Ettekandeid pole plaanis, aga kui on pilte või materjale,
mida tahad jagada, siis otsi üles ja ole valmis näitama.

Kohtumiseni SIIN.

Küsimuste korral: Teele Nigola, 5187602, teele@kobras.ee

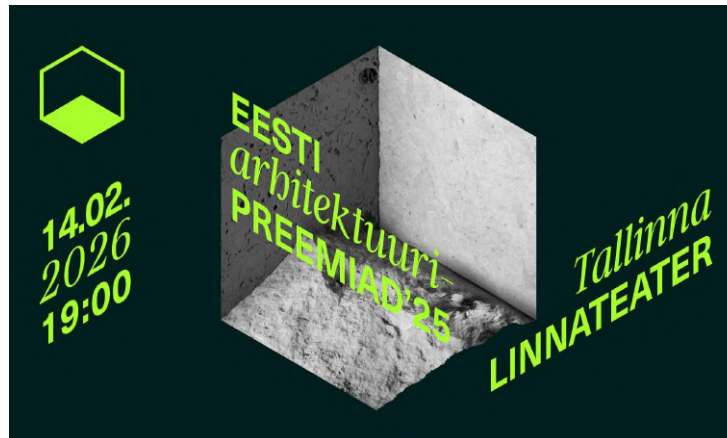
Novembris toimunud jututoas tutvustasid Kerrtu Kõll ja Maarja Tüür
muuhulgas ehitusmaterjalide ringplatvormi ZeroBuild

• EESTI ARHITEKTUURIPREEMIAID 2025 •

Pikk ootamine on peaaegu lõpusirgel ehk juba veidi enam kui kuu
aja pärast, 14. veebruaril selgub, kes on
Eesti arhitektuuripreemiad 2025 laureaadi!

• • •

Pidulik auhinna tseremoonia toimub algusega kell 19 Tallinna
Linnateatris, kus kuulutatakse välja Eesti Arhitektide Liidu, Eesti
Maastikuarhitektide Liidu, Eesti Sisearhitektide Liidu, Eesti
Kultuurkapitali arhitektuuri sihtkapitali ja arhitektuuriajakirja Maja
2025. aasta preemiate laureaadiid.

Õhtu lavastavad Zuga Ühendatud Tantsijad.

Tallinna Linnateatri uksed avanevad kell 18.15.

Tähistamine jätkub peale auhinna tseremoonia samas majas,
plaat mängib Tõnu Kõrvits.

Piletid on müügil Fientas. Soodushind kehtib 9. jaanuarini. Saalis
kohtad arv piiratud, saali pääsu garanteerib toetajapilet või kutse.
Kohapeal piletimüüki ei toimu.

Eesti arhitektuuripreemiad 2025 sündmuse peatoetaja on
Eesti Kultuurkapital.

Suurtoetajad: Bauroc, Bestor/Etex, Floorin/Forbo, Velux Eesti
Toetajad: Caparol, Hals Interiors, Interstudio, Jung, Lincona

Pikaajalised partnerid: Eesti Kultuurkapitali arhitektuuri sihtkapital,
Arhitektuurikirjastus.

Tutvu nominentidega veebilehel arhitektuuripreemiad.ee.

Hoia silma peal ka meie Facebookil, Instagramil ning YouTube'il.

Graafiline disain: Unt / Tammik

Eesti arhitektuuripreemiaid antakse erialaliitude koostöös välja
alates 2015. aastast, et ühiselt tunnustada Eesti ruumiloome
silmapaistvamaid saavutusi.

Tallinna Pelgulinna
Riigigümnaasium

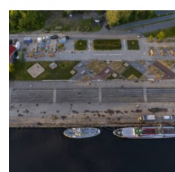
Rae Riigigümnaasium ja Tuule
spordihoone

Krulli park

Sepapaja 12 ajutine parkla
Ülemiste linnakus

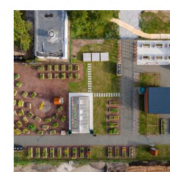
Pirita jõesu puhkeala

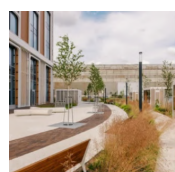
Eesti Rahva Kolahoo

Liivalaia Trassipark

Pelgulinna kogukonnaaed

Von Baeri Tervisemaja
puhkeala (Ülemiste City
roheala 1 etapp)

Looduslähedased
sademeveesüsteemid: Eesti
kliimasse sobivate säästvate
sademeveelahenduste
käsiraamat

UK Landscape Institute'i väljaanne "Landscape"

Kutsume lugejaid tutvuma UK Landscape Institute'i perioodilise väljaandega „**Landscape**“, mis on praegu veel kõigile tutvumiseks tasuta!

UK Landscape Institute on Suurbritannia maastikuarhitektide ja maastikuehitajate keskne erialaorganisatsioon, mis avaldab regulaarselt väljaandeid ja ülevaateid sealsetest uuest projektidest ning olulistest erialastest aruteludest. Nende publikatsioonid pakuvad põhjalikku teavet nii maastikuarhitektuuri uuemate suundade kui ka eriala tulevikku puudutavate küsimuste kohta, käsitledes muuhulgas seda, kuidas reageerida kliimamuutusele, linnastumise survele ja teistele globaalsetele väljakutsetele. Landscape Institute'i perioodilised väljaanded pakuvad lisaks projektinäidetele ka sisukaid probleemartikleid ning strateegilisi mõttearendusi eriala rolli kohta tulevikus.

Viimases väljaandes tutvustatakse põhjalikumalt hiljuti valminud raportit „**A landscape-led approach to development**“, mis rõhutab vajadust maastikul põhineva lähenemise järele planeerimises ja arendustegevuses. Selle raporti keskne mõte on, et maastik ei tohiks olla arendusprojektide kõrvalprodukt, vaid alus, millele kogu ruumiline otsustamine toetub. Maastikul põhinev lähenemine aitab luua terviklikumaid, vastupidavamaid, inimesi ning loodust toetavaid elukeskkondi. Väljaandes rõhutatakse, et maastikuarhitektide varajane kaasamine toob kaasa suurema sotsiaalse, keskkonnavalase ja majandusliku väärtuse ning aitab kujundada paiku, mis toetavad nii kogukonna heaolu kui ka bioloogilist mitmekesisust.

Ajakirja leiata [SIIT](#) ja raporti koos projektinäidetega [SIIT](#).

Landscape

Autumn 2025 landscapeinstitute.org

A landscape-led approach to development

Ringse arhitektuuri ja ehituse koolitusprogramm RAK+

Eesti Arhitektuurikeskus koostöös TalTechiga viib Kliima-ministeeriumi tellimusel läbi 6-päevast **ringse arhitektuuri ja ehituse koolitusprogrammi**, mis on suunatud avaliku, era- ja mittetulundussektori esindajatele. Koolituse eesmärk on aidata mõista ringse arhitektuuri ja ehituse tervikpilti, tuua välja, millised on takistused ringse ruumiloome kasutuselevõtuks ning arutada, kuidas avaliku, era- ja mittetulundussektori töötajad saavad nende lahendamisse panustada.

Õppepäevad on üles ehitatud aktiivõppe vormis – ettekannete, grupiarutelude ja praktiliste ülesannete kaudu saavad osalejad siduda teooria igapäevase tööpraktikaga.

15. jaanuaril 2026

Ringne arhitektuur ja ehitus, rohepööre ehitatud keskkonnas

Toimumiskoht: TalTech

29. jaanuaril 2026

Kliimaneutraalne arhitektuur

Toimumiskohad: Energia Avastuskeskus ja Linnahall

12. veebruaril 2026

Õppekäik Tartus

Toimumiskoht: TalTechi Tartu Kolledž

26. veebruaril 2026

Ringne arhitektuur ja ehitus, ehitusmaterjalide ja -toodete arenguperspektiiv

Toimumiskoht: Elektrilevi Mustermaja

12. märtsil 2026

Ringne arhitektuur ja ehitus

Toimumiskohad: Eesti Arhitektuurikeskus

26. märtsil 2026

Õppekäik Valgas

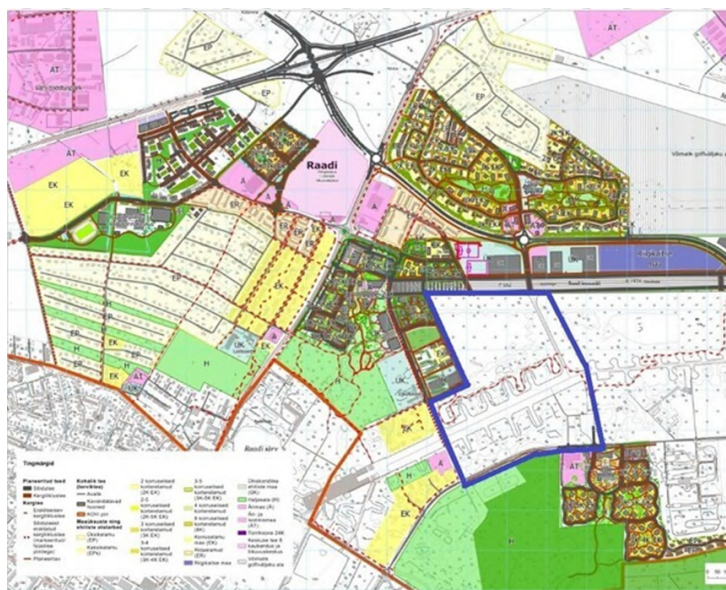
Toimumiskoht: Valga Kultuurimaja

Koolitus on tasuta. Registreerumine on avatud kuni **8. jaanuarini** (kaasa arvatud) [SIIN](#).

VÕISTLUS: Raadi alevi uue keskuseala planeeringu- ja ideevõistlus

Tartu Vallavalitsus korraldab Tartu vallas asuva Raadi alevi uue keskuseala planeeringu- ja ideevõistluse, mille eesmärk on leida võistluselale linnaehituslik idee multifunktsionaalse, kaasaegse ning meeldiva elu-, töö-, puhke- ning ettevõtluskeskkonna rajamiseks. Ideelahenduse baasil on võimalik ühe tervikala või loogiliste linnaehituslike kvartalite kaupa viia läbi täpsustavad detailplaneeringu menetlused.

Võistlustööde esitamise tähtaeg on **30. jaanuaril**. Lisainfo [SIIN](#). Loe ka võistluse žüriiliikme Mattias Agabuse mõtteid [ERR artiklist](#).

Detsembri keskel kutsus EMALi juhatus kõiki liikmeid meie uutesse ruumidesse Saarineni majas, et tähistada nii liidu soolaleiba kui pidada üheskoos üks tore jõuluistung. Üritus oli menukas ja melukas – kuulasime kõnesid, tervitasime kaht uut toetajaliiget ning uudistasime üle uue kontori iga nurgataguse.

Järgmiste kordade ja kohtumisteni!

Fotod: Kati Ots

OLLY VÄLK

Milline on Sinu hariduskäik?

Õppisin maastikuarhitektuuri Tallinna Tehnikaülikoolis, mis oli samm edasi ja loogiline jätk õpingutele Räpina aianduskoolis, kus olid fookuses ainult koduaiad. Maastikuarhitektuuri õpe andis väga laialdase põhja ja teadmised minu järgnevale karjäärile ning suunas mind just sinna, kuhu olen tänaseks jõudnud. Nüüdseks on lisandunud puittaimede hindaja kutse Luua Metsanduskoolist. Õpingud ei ole peatunud ning töö kõrvalt täiendan ennast erinevaid valdkondi puudutavates teemades. Leian, et maastikuarhitekt peab palju teadma ka erialaväliselt, et eri valdkondade spetsialistidega ühise linnaruumi kujundamise protsessis kaasa rääkida.

Kuidas leidsid tee just maastikuarhitektuuri juurde?

Olen alati soovinud oma ümbrust paremaks ja turvalisemaks muuta. Minu maastikuarhitektuuri lõputöö käsitles õuesõppe ja turvalise linnaruumi loomise võimalusi Põhja-Tallinnas. Selle töö kirjutamise ajal piirkonna elanikuna ja tulevase maastikuarhitektina ma ei uskunud, et muudatused linnaruumis võivad kiiresti toimuda. See oli ka põhjus, miks ma väga entusiastlikult aitsin kaasa Pelguaia kogukonnaaia käimalükkamisele ja elus hoidmisele. Kogukonnaaia loomine oli üks võimalustest alustada ruumi kodustamist rohujuure tasandilt. Kõige olulisem esimene samm oli sarnaselt mõtleivate inimeste väikese kogukonna kokkutoomine, kuna väga vähestel inimestel oli siis üldse usku, et see asi käima läheb. Nüüdseks ei ole kahtlustki, et tegime õiget ja jätkusuutlikku asja. Oma töö tulemuse nägemine innustab edasi töötama, et väga erinevatel viisidel ja elanikkonda kaasates meie elukeskkonda paremaks muuta.

Milllega oled pärast õpingute lõppu tegelenud?

Töötasin aastaid teede projekteerimise ettevõttes Reaalprojekt haljastuse projekteerijana, kus sain töötamise kogemuse infrastruktuuri projekteerijate suures meeskonnas. Töötamine Tallinnas Kristiine Linnaosa haljastuse peaspetsialistina pani nägema linnahaljastust omavalitsuse vaatest. Vastutus kogu linnaosa haljastuse eest oli suur väljakutse. Kõige olulisemaks pean panustamist eelkõige tänava- ja pargipuude hooldusele ning mitmete haljastusprojektide elluviimist Kristiine linnaosas. Praegu töotan Lootusprojekt OÜ-s maastikuarhitekti ja puittaimede hindajana.

Mida ootad kõige rohkem EMALilt?

Eesti Maastikuarhitektide Liidu toetajaliikmena avaneb mul suurem võimalus suhelda valdkonna spetsialistidega ja olla kursis maastikuarhitektuuri probleemidega. Minu jaoks on oluline hoida kontakti teiste maastikuarhitektidega ja õppida nende teadmistest ja jagada oma kogemusi.

MÕTTEID JA NOPPEID 13. BARCELONA BIENNAALILT

Tekst Hannes Aava, fotod Christian Ribas

Biennaalil osalemist toetas EMAL loomestipendiumiga.

Barcelona biennaali kogemus oli võrreldav geograafilises naabruses asuva Baskimaa traditsiooniga *txikiteo* – intensiivse kulinaarse protsessiga, kus õhtupoolikul läbitakse mitmeid erinevaid toitudeasutusi, et võimalikult palju oivalisi väikeseid *pintxo*-de ampse proovida. Peaürituse, sümposiumi esinejate hulgas olid nii auhindadele kandideerivate projektide autorid, žüriiliikmed kui kutsutud külalisesinejad, kes oma ideid ja loomingut intellektuaalselt ja visuaalselt nauditavate ampsudena presenteerisid – inspiratsioonikarikas ähvardas pidevalt üle ääre ajada ent vaheldusrikkus ja läbivalt kõrge kvaliteet aitasid ilusti ree peal püsida.

Biennaali peateema **“Natural Intelligence!”** peegeldas otseselt tänavuse Veneetsia Arhitektuuriennaali peakuraatori **Carlo Ratti** peanäitust **“Intelligens”**, lisades sellele hüüatusliku vimka, mis nihutab fookust suunas, mis maastikuarhitektuuri valdkonna jaoks ilmselgelt oluline on – loodusele ja inimesele selle osana. Ühest küljest on nende teemavalikute puhul kindlasti tegu reaktsiooniga sellele, kuidas viimastel aastatel AI areng intellekti ja mõtlemise kui ajalooliselt inimliigi poolt domineeritud nähtuse mõtestamist muutma on hakanud. AI mõjudest valdkonnale ning inimkonnale laiemalt ei pääsenud ka aruteludes.

Teisest küljest on arengud loodusteadustes ja filosoofias edukalt tõestanud, et ideed antropotsentrilise maailma mõranemisest on juba edukalt kanda kinnitanud ning vajavad ka meie valdkonnas kohandamist – tegelikult seda aktiivselt juba ka tehakse. Üheks võtmeterminiks võiks olla kontseptsioon *more-than-human* (“rohkem kui inimese”) käsitlusest, mis näeb inimest osana üldisest elus ja eluta looduse võrgustikust – ideed, mis käivad läbi ka Veneetsias Kuldlõvi pärjatud filosoofi **Donna Haraway** loomingust (nt hiljuti Eesti keelde tõlgitud teosest “Raskustes püsimine”).

Järgnev on väike subjektiivne väljavõte mõnedest sümposiumil märkmikku jõudnud tähelepanekutest ning nende autoritest.

James Bridle ja limaseened tulevaste linnaplaneerijatena

Võrgustumisest, kognitiivsusest ja tehisarust kirjutav Briti kirjanik **James Bridle** sobitus biennaali peateema konteksti suurepäraselt, sest tema hiljuti avaldatud raamat **„Ways of Being“** (2022) räägib mh näidetest, kuidas arvukad tehnoloogilised läbimurded on sündinud tänu loodusest õppimisele, aga ka sellest, kui rängalt me looduses leiduvate eluvormide intelligentsust ning muid võimeid alahinnanud oleme.

Limakud (*slime mold*) seavad intelligentsuse ja mõtlemise ülimalt keerulisse valgusesse, sest bioloogilises plaanis puuduvad neil üldse organid, mis seda võimaldama peaksid. Ometi suudavad nad lahendada kompleksseid probleeme ja seda kiiremini kui inimesed või enamik arvuteid ning teha seda lineaarselt. Tuntud on Jaapani teadlaste katse sellest, kuidas üks limak taastoodab mõne päevaga Tokyo linna geograafiliste tingimustega sarnases laborikontekstis linna rongivõrgustiku struktuuri. Hiljuti näitasid aga Hiina teadlased, kuidas limakuliik *Physarum polycephalum* lahendas 19. sajandi teadlaste välja mõeldud kompleksse “Reisiva müügimehe” matemaatilise-logistilise probleemi. Tundub vaid aja küsimus, millal limakud omavalitsuste planeerimisosakondadesse palgale võetakse.

Lisaks rääkis Bridle hiljutistest avastustest, et taimed kuulevad – näiteks *Arabidopsis thaliana* reageerib röövikute söömishäälele ning putuktolmlevate taimede õisikud kuulevad mesilasi – ning et taimedel on mälu – nagu tõestati *Mimosa pudica* reaktsioone kaardistades. Nende ja mitmete teiste näidete varal piltlikustas Bridle veenvalt, et mõtlemine ja intellekt pole pelgalt miski, mis on seotud ajuga, vaid pigem midagi, mis on organismidesse kehastunud (*embodied*). Samuti kirjeldas ta seda, kuidas loodusega lävimine on parim viis sotsiaalse agentsuse ja enesekindluse taastamiseks.

James Brindle ettekannet pidamas

Park kui irratsionaalne akt

Mõnelt välisreisilt Eestisse naastes on vast nii mõnigi leidnud end mõttelt, et meil ikka ei ole veel seda vana Euroopaga võrreldavat pargikultuuri ega -ruumi. Peapreemiale kandideerinud liri büroo **DFLA** projekt **Bridgefoot Park** võtab kokku nii paljud hetkel valdkonna jaoks kuumad teemad, et keeruline on järke pidada. Materjalide taaskasutamine; tundlike kogukondadele disainimine; disain kui eksperimentaalne protsess, kus avalik sektor ja ehitaja tulevad katsetustega kaasa ning koos ületatakse bürokraatlikud takistused, mis tihti uudsete lahenduste ees seisavad; disain kui uurimuslik praktika; loodud ruum kui lõpetamata protsess, mis ei ole lõpuni ära klantsitud ja jätab kasutajatele ruumi sellega ise loominguliselt ringi käia. Ja sealjuures mõjub see nagu üks väga hästi disainitud ja elurikas park.

DFLA asutaja **Dermot Foley** ütles oma esinemisel, et „*Pargis viibimine on irratsionaalne*“ – võttes minu silmis väga hästi kokku selle, mis eristab maastikuarhitektuuri arhitektuurist. Suur osa meie tööst peaks olema suunatud kehastunud teadvuse kõnetamisele – st liikuma, nuusutama, katsuma ja igal muul moel seda keskkonda kogema ahvatlev ning ruumi ja loodusega füüsiliselt suhestuma kutsuv. Ehk kas ka meil oleks aeg pöörata põhiorhk parkidele, mis adresseerivad seda irratsionaalsust?

Post Scriptum

Lõpetuseks ei pääse üle ega ümber ühest isiklikust lemmikust, klassikust, keda ka mitmes esitluses mainiti. Šotimaalt pärit, USAs praktiseerunud mõjukas maastikuarhitekt-linnaplaneerija **Ian MacHarg** on oma tähtteoses **„Disainides loodusega“** (1969) öelnud midagi, mis resoneerub tugevalt ka Barcelonas kuulnud ideede ja tundmusega: „*Selgelt ei seisne inimese ja looduse suhte küsimus selles, kuidas inimeste mängudele dekoratiivset tausta kujundada või isegi selles, kuidas leevendada linnade süngust: see seisneb vajaduses säilitada loodus kui elu allikas, keskkond, õpetaja, pühamu, väljakutse ja ennekõike taasavastada kaduma läinud looduse tundmatu jälg meie Minas, mis on tegelik tähenduse allikas.*“

EMAL TÄNAB OMA TOETAJAID:

| kuldpartner |

EXTERY

| kuldpartner |

LODE

| kuldpartner |

stoneroc
By Bauroc

|partner|

 Dambis

|partner|

MU UW

|partner|

FIXMAN